

Шаркова Д. Д.

*студентка 2-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ ПРО ВИДИ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ, ЩО НАДАЄТЬСЯ АДВОКАТОМ

На сьогоднішній день питання про поняття та види правової допомоги залишаються актуальними. Багато дослідників звертають свою увагу на види правової допомоги, наданої адвокатом і на цих основах виникають наукові дискусії. Ця тема розглядалася у працях Н. М. Бакаєвської, А. Д. Бойка, С. Ф. Сафулька, О. Д. Святоцького, К. І. Скловського, Д. В. Фіолевського та інших.

Право на правову допомогу регламентуються в ст. 59 Конституції України «Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав» [1]. Для належного захисту осіб у ст. 19 закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріплені види адвокатської діяльності [2].

Взагалі, правова допомога – це надання правових послуг, спрямованих на забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, захисту цих прав і свобод, їх відновлення у разі порушення [3]. Адвокати, крім того, надають безоплатну правову допомогу тим, хто її потребує.

За ст. 1 закону України «Про безоплатну правову допомогу», безоплатна правова допомога – допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок державних коштів. Така допомога поділяється на первинну та вторинну. Первинна правова допомога, відповідно до ст. 8 вищезазначеного закону полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Тобто тут адвокат не є основним суб'єктом її надання, але він може набути такий статус, якщо органи місцевого самоврядування укладуть з ним договір. Вторинна правова допомога, згідно із ст. 13 закону України «Про безоплатну правову допомогу», полягає в захисті особи, представництва її інтересів в суді, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами та складення документів процесуального характеру) [3].

Аналізуючи правові норми закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», в яких закріплені види адвокатської діяльності, їх можна об'єднати в такі три групи:

- захист;
- представництво;

– інша правова допомога [2]. Вважаємо доцільним охарактеризувати кожний із цих видів адвокатської діяльності окремо.

Захист – це вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні захисту прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення;

Представництво – це вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав і обов'язків особи в цивільному, господарському, адміністративному та конституційному судочинстві, в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами, прав і обов'язків потерпілого під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;

Правова допомога загалом – це вид адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів особи, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення.

Слід зазначити, що наведений в законі перелік видів адвокатської діяльності не є вичерпним. Адвокат може здійснювати інші види адвокатської діяльності не заборонені законом.

Таким чином можна зробити висновок, що адвокат в усіх суспільних відносинах є захисником тих осіб, що потребують допомоги. Така допомога може надаватись не тільки в судових засіданнях, а й перед фізичними та юридичними особами, органами виконавчої влади, де адвокат надає правову інформацію, роз'яснення. Адвокат є професійним юристом досить широкого профілю, який може спеціалізуватися в тій чи іншій галузі права. Отже, адвокат має виступати «щитом», який оберігає приватний інтерес осіб від надзвичайних умов держави та помилок правосуддя.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/>

3. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кісліцина Ірина Олександрівна***